

Förslag till remissvar

Den statliga kulturskoleutredningen SOU 2016:69

”En inkluderande kulturskola på egen grund”

Ärendebeskrivning

Bildningsnämnden och kultur- och turismnämnden har getts möjlighet att yttra sig över betänkandet – En inkluderande kulturskola på egen grund.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 30 april 2015 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att ta fram en nationell strategi för den kommunala musik- och kulturskolan. Kulturdepartementet har nu skickat ut betänkandet på remiss. Remissvar ska vara Kulturdepartementet till handa senast den 15 mars 2017.

Förslag till yttrande

Bildningsnämnden och kultur- och turismnämnden har följande förslag till synpunkter på ärendet:

Allmänt

Vi uppskattar att kulturskolan har blivit föremål för en statlig utredning.

Utredningen har en väl formulerad historik och beskrivning av kulturskolans verksamhet idag.

Utredningen har avgränsat sina förslag till ”den verksamhet som kulturskolorna genomför på barns och ungas fria tid” /s 198/. Vi skulle gärna sett att utredningen hade tagit ett tydligare grepp om frågan om samverkan mellan kulturskola och för-/grund-/gymnasieskola. Då vi i vår kommun har ett gott samarbetsklimat, dels mellan skola och kulturskola, dels mellan skola/kulturskola och kulturförvaltningen, ser vi

det som en avgörande framgångsfaktor för att kulturskolans verksamhet och värderingar ska få största möjliga effekt för barn och unga.

Det förvaltningsövergripande samarbetet inom en kommun är också avgörande för trovärdigheten hos medborgarna och för kulturell tillväxt.

Vi fokuserar i vårt svar på de förslag och rekommendationer som utredningen lägger fram i kapitel 6.

6.1 Ny infrastruktur

En tydlig infrastruktur ger stadga, status och kontinuitet åt en verksamhet.

En lagstiftning, liknande bibliotekslagen, tillsammans med en nationell strategi, hade varit att föredra, men en tydlig infrastruktur kan ha en positiv effekt liknande en lagstiftning.

Det är viktigt med en form av stödjande ”styrdokument” som inte har karaktären av läroplan. Det kan dock bli svårförenligt med kommunernas självstyre.

Det är också viktigt med både statligt, regionalt och kommunalt engagemang för större likvärdighet över landet och bättre samverkan inom och mellan olika nivåer.

6.2 Nationella mål

Begreppet ”mål” är problematiskt. Att dessa mål uttrycker vad en kommunal kulturskola ska göra är svårförenligt med det kommunala självstyret, så länge det inte finns en lag inom området. Under rådande omständigheter är dessa ”mål” snarare att betrakta som ”rekommendationer”. riktlinjer?

Målen ska uttrycka riktningen, inte metoder och verksamhetsformer.

Det kan vara viktigt att formulera, helst i lagtext, att ”alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet av hög kvalitet och tillgänglighet”. /Kulturskolerådets vision/

Det finns en risk när målen blir för nedbrutna, ända ned till arbetsformer, att målen upplevs som förmyndarskap. Det bör vara upp till varje kommun att besluta om arbetsformer, utifrån lokala behov och förutsättningar.

Mål 1:

Bra uttryckt att barn och unga ska ges möjlighet att ”lära, utöva och uppleva konstuttryck”. Sämre formulerat: ”...i första hand i grupp”. Även om det är ett mycket stort värde i lärande och konstnärliga upplevelser i grupp så kan formuleringen ses som en alltför detaljerad anvisning om en arbetsform, som bör avgöras lokalt. Hellre någon text om att ”konstnärliga upplevelser förstärks i ett socialt sammanhang”.

Mål 2:

Otydligt vad ”barns och ungas fria tid” betyder. Det kan betyda att det bör vara frivilligt att delta i verksamheten, vilket är positivt. Formuleringen antyder dock att ingen undervisning i kulturskolan får ske på tid då eleven deltar i läroplansstyrd verksamhet. Detta bör vara ett beslut som fattas lokalt – det kan finnas skäl att elever,

inte minst i glesbygd, får ta del av kulturskolans utbud under skoldagen, naturligtvis under överenskomna former.

Dock finns pedagogiska och konstnärliga fördelar om den större delen av verksamheten sker på ”den fria tiden”, dvs fritiden. Då finns möjligheter till längre tidspass och att samla eleverna i gruppverksamhet.

Innehållet i förslaget kan i en förlängning inbjuda till en positiv fördjupad diskussion mellan kulturskolan och skolan om de olika institutionernas möjligheter att tillsammans ta ansvar för barns och ungas kulturella bildning.

Mål 3:

Bra formulerat angående hög kvalitet och en konstnärlig och genremässig bredd. Tveksamt att formulera en kvantitativ definition (”tre eller flera konstuttryck”). Viktigare att betona pedagogisk och konstnärlig kvalitet, bredd och öppenhet för många sorters uttryck.

Mål 4 och 5:

Mycket bra. Dessa mål sätter fokus på barnkonventionen och utgör viktiga utmaningar för den rådande verksamheten. Kulturskolan har en unik möjlighet att förverkliga dessa mål.

Mål 6:

Sätter fokus på utbildningens betydelse. Samtidigt öppnar texten för möjligheten att hitta en kompetens som tilltalar barn och unga men som kommer ur stor erfarenhet snarare än utbildning.

Mål 7:

Mycket viktigt.

Mål 8:

Mycket viktigt mål för att uppnå likvärdighet för alla barn och unga. Inom verksamheten tenderar man lätt att tro att man är känd i alla kretsar. Dock saknas kunskap om kulturskolan i stora kretsar av befolkningen. Ekonomiska hinder kan även finnas för vissa familjer. Detta mål utmanar på ett positivt sätt kulturskolan och kommunen i stort att göra verksamheten känd och att öppna upp verksamheten för de grupper och individer som inte självklart söker sig till kulturskolan.

Mål 9:

Mycket viktigt för att betona kulturskolans plats i samhället.

6.3 Nationellt kulturskolecentrum

Positivt med en starkare struktur på det nationella planet. Det vore dock bra med en satsning också på det nationella utvecklingsarbetet, exempelvis genom Kulturskolerådet.

6.4 – 6.7 Statsbidrag

En bidragsform saknas här: ett nationellt bidrag till Kulturskolerådet för nationella projekt.

6.4 Utvecklingsbidrag

Positivt. Mycket viktigt att kriterierna för det utvidgade bidraget är tydliga och kopplas till den nationella strategin och de nationella målen. Man bör se över möjligheten att samordna bidraget med de medel som erbjuds för Skapande skola under förutsättning att Skapande skola-bidraget förblir intakt. Att ge alla familjer ekonomiska möjligheter till att ta del av kulturskolans verksamhet är viktigt.

6.5 Tidsbegränsat verksamhetsbidrag

Ingen åsikt.

6.6 Bidrag till nationell spetskompetens

Bra förslag!

6.7 Bidrag till regional samordning

Det existerande positiva samarbetet inom vårt län dels mellan kulturskolorna sinsemellan, dels mellan kulturskolorna och länskulturinstitutionerna kan med detta bidrag få en viktig skjuts framåt. En större samordning kan ske beträffande elevprojekt, personalsamordning och, inte minst, kompetensutveckling för personalen.

Just behovet av kompetensutveckling kan vara föremål för en särskild satsning genom årliga bidrag, liknande lärarlyftet.

6.8 Förstärkta utbildningsvägar

Kulturskolan saknar idag en anpassad nationell utbildningsstruktur. Vissa relevanta utbildningar finns, såsom SMI samt utbildningar till drama- respektive danspedagog. Dock behövs fler utbildningar, inte minst musikpedagogutbildningar, med inriktning mot kulturskolans speciella förutsättningar. Omfattningen bör vara på kandidatnivå eller högre.

Det behövs flera ingångar, bl.a. för yrkesverksamma konstnärer inom olika konstarter. Den konstnärliga kvalitén och fördjupningen inom en konstart är viktig samtidigt som man ska uppmuntras att delta i större och mindre projekt med många konstarter och uttrycksformer inblandade.

Viktigt är att det också inom lärarprogrammet finns en möjlighet att studera till lärare inom kulturskolan, eventuellt i kombination med tjänst i grundskolan.

6.9 Kulturskolerelaterad forskning

Viktigt att forskningen inom området stärks upp. Kulturskolan har ett allmänt gott rykte och man kan ana många positiva effekter av kulturskolans verksamhet. Dock är verksamheten och dess effekter dåligt beforskade.

6.10 Utvärderingar och nästa steg

Positivt att effekterna av de beslut som fattas utifrån utredningens förslag utvärderas inom några år. Vid denna tidpunkt kan det bli aktuellt att se över formerna för den nationella styrningen, i form av nationella rekommendationer, mål eller om det eventuellt är moget för en lagstiftning.

I detta sammanhang förutsätter vi att ett större fokus läggs vid det gemensamma uppdraget som skola, kulturliv och kulturskola har i en kommun för barns och ungas kulturella bildning.

6.11 Utredningens rekommendationer

Att utredningen ger ett stort antal rekommendationer ser vi som positivt och inspirerande. Rekommendationerna blir föremål för fortsatta samtal regionalt och lokalt i kulturskolan, kulturinstitutionerna och skolan.

Bildningsförvaltningens och kultur- och turismförvaltningens förslag till beslut

Bildningsförvaltningen och Kultur- och turismförvaltningen föreslår Bildningsnämnden och kultur- och turismnämnden att ställa sig bakom förvaltningens förslag till yttrande över förslaget och översända det till Kommunstyrelsen.

Johan Söderberg (S)
Ordförande bildningsnämnden

Cecilia Björk (S)
ordförande Kultur- och turismnämnden